

EMAS – nowoczesne podejście do zarządzania środowiskowego

Ministerstwo Środowiska w 2011 r. wdrożyło **system zarządzania środowiskowego zgodny z EMAS** (akronim angielskiej nazwy „Eco-Management and Audit Scheme”, czyli system ekozarządzania i audytu). EMAS umożliwia zminimalizowanie negatywnego wpływu organizacji na środowisko, racjonalne wykorzystywanie surowców i zasobów oraz poprawę jakości produktów i usług wytworzonych w organizacji poprzez uwzględnienie kwestii ochrony środowiska w procesie ich tworzenia i projektowania.

Podejmując decyzję o przystąpieniu do systemu EMAS, organizacje dobrowolnie zobowiązują się do nieustannego doskonalenia swojej działalności w zakresie ochrony środowiska. EMAS jest obecnie jednym z najbardziej nowoczesnych systemów zarządzania środowiskowego.

System ekozarządzania i audytu EMAS jest funkcjonującym w Unii Europejskiej, umocowanym prawnie narzędziem zarządzania (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie), przeznaczonym dla różnego typu organizacji (przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, instytucji finansowych, placówek naukowych, szkół, urzędów administracji publicznej, itp.)¹.

Rejestracja organizacji w systemie EMAS poprzedzona jest złożonym procesem planowania i wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego zgodnie z wymaganiami prawnymi, który następnie musi zostać zweryfikowany i zatwierdzony przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego. Wdrożenie EMAS w organizacji obejmuje realizację następujących działań:

- podjęcie decyzji przez najwyższe kierownictwo w organizacji dotyczącej przystąpienia do wdrażania systemu ekozarządzania i audytu EMAS,
- przeprowadzenie wstępnego przeglądu środowiskowego w organizacji,
- określenie polityki środowiskowej organizacji,
- identyfikację i ocenę bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych,
- opracowanie celów i zadań środowiskowych oraz programu zarządzania środowiskowego,
- przydzielenie zakresu obowiązków i odpowiedzialności oraz określenie kompetencji pracowników,
- zapewnienie szkoleń zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami szkoleniowymi,
- określenie i zapewnienie sprawnego przepływu informacji wewnątrz i na zewnątrz organizacji,
- sporządzenie deklaracji środowiskowej,
- udokumentowanie systemu zarządzania środowiskowego,
- realizację działań w zakresie zarządzania znaczącymi bezpośrednimi i pośrednimi aspektami środowiskowymi,
- gotowość i reagowanie na sytuacje niebezpieczne i awarie,

¹ A. Matuszak-Flejszman, Wdrażanie systemu ekozarządzania i audytu EMAS w administracji rządowej, Warszawa 2011.

- ocenę systemu zarządzania środowiskowego poprzez monitorowanie i pomiary, ocenę zgodności oraz system audytów wewnętrznych,
- nadzór nad niezgodnościami, wprowadzenie działań korygujących i zapobiegawczych,
- przeprowadzenie przeglądu zarządzania,
- ocena deklaracji środowiskowej oraz systemu zarządzania środowiskowego przez weryfikatora jednostki weryfikującej,
- ciągłe doskonalenie².

Zachęcamy do zapoznania się z publikacją „Wdrażanie systemu ek zarządzania i audytu EMAS w jednostkach administracji rządowej” opracowaną przez wykonawcę zewnętrznego w ramach realizowanego usprawnienia. Doświadczenia zdobyte w trakcie wdrażania systemu EMAS znajdują swoje odzwierciedlenie w treści przewodnika, wzbogacając literaturę z zakresu systemów zarządzania środowiska o praktyczne wskazówki. Mamy nadzieję, że informacje zawarte w przewodniku spotkają się z Państwa zainteresowaniem stanowiąc pomoc w planowaniu działań ukierunkowanych na doskonalenie funkcjonowania Państwa organizacji.

Szczegółowe informacje na temat usprawnienia można uzyskać w Ministerstwie Środowiska (osoby kontaktowe to: Pani Małgorzata Wybacz, Pełnomocnik ds. zarządzania środowiskowego w MŚ, Departament Instrumentów Środowiskowych, tel. (22) 5792 589 Praz pani Anna Wajnbergier, Departament Instrumentów Środowiskowych, tel. (22) 5792 660).

² Op. cit.